

Brüsszel, 2025. október 21.
(OR. en)

14310/25

CLIMA 455
ENV 1068
ONU 72
DEVGEN 185
ECOFIN 1384
ENER 545
MAR 139

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2025. október 21.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	14086/25
Tárgy:	Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) Felei 30. Konferenciájának (COP 30) előkészítése (Belém, Brazília, 2025. november 10–21.) – A Tanács következtetései

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti témáról szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2025. október 21-i, 4126. ülésén jóváhagyott.

Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) Felel 30.

Konferenciájának (COP 30) előkészítése

(Belém, Brazília, 2025. november 10–21.)

– A Tanács következtetései –

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

**AZ ÉGHAJLAT-POLITIKAI FELLÉPÉS SÜRGŐSSÉGE, VALAMINT LEHETŐSÉGEK
AZ EMBEREK ÉS A GAZDASÁGOK SZÁMÁRA**

1. MÉLY AGGODALMÁT FEJEZI KI a légköri üvegházhatású gázok (ÜHG) szintjeinek folyamatos növekedése, a megfigyelt lassan kialakuló események, például a tengerszint emelkedése és a gleccserek tömegvesztése, valamint a szélsőséges időjárási események – többek között hóhullámok, erdőtüzek, aszályok és áradások – világszerte növekvő intenzitása, időtartama, nagyságrendje és gyakorisága miatt; **HANGSÚLYOZZA**, hogy az éghajlatváltozás olyan egzisztenciális fenyegetést jelent az emberiségre, az ökoszisztémákra és a biológiai sokféleségre, valamint a békére és a biztonságra nézve, amely egyetlen országot, területet vagy régiót sem kímél;
2. ÜDVÖZLI a Párizsi Megállapodás 10. évfordulóját, valamint azt, hogy a megállapodás előrettekintő és inkluzív kerete fontos az éghajlatváltozás közös kihívásainak kezeléséhez szükséges globális válasz előmozdítása szempontjából, és **HANGSÚLYOZZA**, hogy az IPCC szerint a 2100. évi globális hőmérsékletre vonatkozó előrejelzések a 2021. évi nemzetileg meghatározott hozzájárulások alapján mintegy 2,8 °C-ra csökkentek az iparosodás előtti szinthez képest;

3. AGGODALMÁT FEJEZI KI a továbbra is fennálló ambícióhiány és végrehajtási hiányosságok miatt, és ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy az erős, szabályokon alapuló és hatékony multilateralizmus révén megvalósuló nemzetközi szerepvállalás elengedhetetlen az éghajlatváltozás sikeres globális kezeléséhez;
4. ELISMERI, hogy 2024 volt a valaha mért legmelegebb év és az első olyan év, amikor a globális felszínközeli átlaghőmérséklet növekedésének éves átlaga meghaladta a 1,5 °C-ot az iparosodás előtti szinthez képest, és hogy az éghajlatváltozás hatásai és kockázatai egyre összetettebbek és egyre nehezebben kezelhetők; ALÁHÚZZA, hogy az éghajlati és a Föld-rendszerben bekövetkező hirtelen, nagyszabású és visszafordíthatatlan változások, köztük a billenőpontok elérésekor kiváltott változások valószínűsége és hatásai a globális felmelegedés minden növekedésével fokozódnak;
5. KIEMELI, hogy rendkívül sürgősen meg kell erősíteni az éghajlati vészhelyzet kezelésére irányuló globális együttműködést és választ, mégpedig egyrészt az ÜHG-kibocsátások csökkentésének jelentős, azzal összhangban történő felgyorsításával, hogy a globális felmelegedés 1,5 °C-os szinten való tartása elérhető maradjon minden ország – különösen a jelentős kibocsátók – számára, másrészt az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és fenntartható fejlődés felé történő elmozdulás felgyorsításával, valamint kiemeli, hogy az összehangolt globális fellépés bármely további késedelve annak a rövid ideig megragadható és gyorsan múló lehetőségnek az elszalasztását jelenti, hogy mindenki számára élhető, virágzó, egészséges, igazságos és fenntartható jövőt lehessen biztosítani;
6. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy világszerte gyorsan át kell állni a klímasemleges, reziliens, természetpozitív, körforgásos és erőforrás-hatékony gazdaságokra és társadalmakra. Ennek az átállásnak olyan ütemben és léptékben kell végbemennie, amely összhangban áll azzal a céllal, hogy elérhető maradjon a globális felmelegedés 1,5 °C-os szinten tartása, továbbá igazságosnak és inkluzívnak kell lennie, elő kell mozdítania az emberi jogokon alapuló megközelítést, és biztosítania kell, hogy senkit ne hagyjunk hátra;
7. HANGSÚLYOZZA azokat a lehetőségeket és azt a számos előnyt, amelyeket az éghajlat-politikai fellépés eredményez az emberek, a bolygó és a fenntartható globális gazdaság számára a jobb életszínvonal, az egészség, a gazdasági és társadalmi fejlődés, az új és tisztességes munkahelyek biztosítása, a jobb vízbiztonság, a fenntartható élelmiszerrendszerek és a megfizethető energia, valamint a tárgyi és a szellemi kulturális örökség védelme tekintetében, és ELISMERI, hogy a tétlenség költsége jelentősen meghaladja az időben történő és hatékony éghajlat-politikai fellépés költségeit;

8. KIEMELI, hogy az igazságos és inkluzív módon végrehajtott integrált dekarbonizációs szakpolitikák – többek között az éghajlat-, a környezetvédelmi, az energia- és az iparpolitika – a gazdasági versenyképesség és a fokozott innováció erőteljes mozgatórugói az energiaárak csökkentése, a minőségi munkahelyek létrehozása és a vállalatok számára a boldoguláshoz szükséges megfelelő feltételek kialakítása tekintetében, megteremtve ezáltal egy fenntartható és virágzó jövőbeli nettó zéró globális gazdaság alapjait; e tekintetben HANGSÚLYOZZA a hatékony belföldi szén-dioxid-árazási eszközök fontosságát mint a kibocsátások csökkentésének egyik leghatékonyabb és legköltséghatékonyabb módját, valamint azt, hogy ezen eszközök képesek lehetnek pénzügyi forrásokat irányítani az éghajlat-politikai fellépés felé; FELHÍVJA a Feleket, hogy vezessék be és bővítsék a hatékony belföldi szén-dioxid-árazást annak érdekében, hogy növekedjen a szén-dioxid-árazás hatálya alá tartozó globális kibocsátások aránya; SZÁNDÉKÁBAN ÁLL fokozni a partnerországokkal folytatott együttműködést, és kezelni az esetleges kibocsátáshelyezési kockázatokat;
9. ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy fontosak a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretek az éghajlatváltozásra adott válaszok megalapozásában, és KIEMELI különösen a hatodik értékelő jelentés megállapításait, továbbá TÁMOGATJA az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) által a hetedik értékelési ciklusban jelenleg végzett munkát; ALÁHÚZZA az IPCC intézkedési megoldásokra vonatkozó értékeléseinek szakpolitikai jelentőségét, és NYOMATÉKOSÍTJA annak fontosságát, hogy a három IPCC-munkacsoport hetedik értékelési ciklusbeli hozzájárulásait átfogó és időszerű módon, kellő időben nyújtsák be ahhoz, hogy azokat meg lehessen vizsgálni a második globális értékelés keretében;
10. FELHÍVJA az összes Felet, hogy vegyenek részt az éghajlati rendszer állapotára vonatkozó nyilvános, a legjobb – különösen az IPCC-től származó – tudományos ismereteken alapuló információk nyújtásában; komoly aggodalommal VESZI TUDOMÁSUL az éghajlatváltozással kapcsolatos félretájékoztatás és dezinformáció fokozódását, és megjegyzi, hogy nemzeti és nemzetközi fellépésre és együttműködésre van szükség a tudatosság növelése és az ilyen narratívák elleni küzdelem érdekében, többek között az ilyen információknak az oktatási és képzési politikákba való integrálása révén, és e tekintetben HANGSÚLYOZZA, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos, hasznosítható információk nyújtásának támogatása érdekében biztosítani kell az éghajlatváltozással kapcsolatos hosszú távú adatgyűjtést és -megosztást, továbbá EMLÉKEZTET arra, hogy az ilyen információkhoz való hozzáférés kulcsfontosságú a globális átállás terén az aktív szerepvállalás és az inkluzivitás szempontjából;

11. SÚLYOS AGGODALMÁT FEJEZI KI az éghajlatot és a környezetet érő azon hosszú távú károk miatt, amelyeket a világszerte zajló fegyveres konfliktusok a hatalmas emberi szenvedés mellett okoznak, és ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA súlyos aggodalmát azzal kapcsolatban, hogy ezek komoly kockázatot jelentenek az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a szennyezés képezte hármass környezeteti válság kezelésére irányuló hatékony globális fellépés tekintetében; HANGSÚLYOZZA, hogy a háborúk – amellet, hogy aláássák a globális biztonságot és stabilitást – rendkívül negatív másodlagos hatást gyakorolnak az energia- és élelmezésbiztonságra, ezért a nemzetközi közösségnek sürgősen és határozottan foglalkoznia kell velük; ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy határozottan elítéli Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját, amely az ENSZ Alapokmányának és a nemzetközi jognak a nyilvánvaló megsértését jelenti; ISMÉTELTEN KIEMELI azokat a súlyos aggályokat, amelyeket az Európai Tanács a 2025. júniusi következtetéseiben a közeli keleti helyzettel kapcsolatban kifejezésre juttatott;

A BELÉMBEN ELÉRENDŐ EREDMÉNYEK

12. ÜDVÖZLI a 2030 utáni nemzetileg meghatározott hozzájárulásokról szóló közleményt, és FELSZÓLÍT minden olyan Felet, amely még nem nyújtotta be nemzetileg meghatározott hozzájárulását, hogy ezt sürgősen tegye meg;
13. ÜDVÖZLI az ENSZ-főtitkár éghajlat-politikával foglalkozó különleges magas szintű rendezvényén tett bejelentéseket, és ÉRDEKLŐDÉSEEL VÁRJA a nemzetileg meghatározott hozzájárulásokról készített összefoglaló jelentést;
14. HANGSÚLYOZZA, hogy a 2030 utáni nemzetileg meghatározott hozzájárulásoknak az előrehaladást és a lehető legnagyobb ambíciót kell tükrözniük – a különböző nemzeti körülmények figyelembevételével –, összhangban kell állniuk a globális felmelegedést 1,5 °C-ra korlátozó kibocsátási pályákkal és a rendelkezésre álló legjobb tudományos eredményekkel, valamint tartalmazniuk kell a gazdaság egészére kiterjedő abszolút kibocsátáscsökkentési célokat, amelyek valamennyi ÜHG-re, ágazatra és kategóriára kiterjednek, és be kell mutatniuk, hogy a Felek miként hajtják végre az első globális értékelésben foglaltakat; ezzel összefüggésben ALÁHÚZZA annak fontosságát, hogy ezeknek a nemzetileg meghatározott hozzájárulásoknak a kidolgozása és tényleges végrehajtása olyan belföldi stratégiák, szakpolitikák és intézkedések – többek között beruházási tervek és országos platformok – révén valósuljon meg, amelyek alapot biztosítanak a finanszírozás és az üzleti lehetőségek felszabadításához;

15. SÜRGETI valamennyi Felet – különösen a jelentős kibocsátókat, amelyek az 1,5 °C-os célhoz nem igazodó nemzetileg meghatározott hozzájárulásokat nyújtottak be –, hogy mielőbb aktualizálják és erősítsék meg a célértékeket a nemzetileg meghatározott hozzájárulásaikban, továbbá hogy a különböző nemzeti körülmények figyelembevételével közöljék vagy vizsgálják felül az alacsony ÜHG-kibocsátást támogató, hosszú távú fejlesztési stratégiáikat a nettó zéró kibocsátást 2050-re megvalósító igazságos átmenet érdekében;
16. ALÁHÚZZA, hogy a COP30 konferencián külön politikai térre és olyan tárgyalásos eredményre van szükség, amelyben elismerik az UNFCCC nemzetileg meghatározott hozzájárulásokról készített összefoglaló jelentésének megállapításait, és amelyben foglalkoznak az ambíciók és a végrehajtás kollektív szintjével, többek között azáltal, hogy egyértelmű és megvalósítható ajánlásokat fogalmaznak meg a Párizsi Megállapodás sikeres végrehajtása érdekében; ezzel összefüggésben ÚJÓLAG HANGSÚLYOZZA, hogy az 1,5 °C-os cél csak kollektív globális válasz esetén marad elérhető;
17. SZORGALMAZZA az UNFCCC nemzetileg meghatározott hozzájárulásokról készített összefoglaló jelentéseinek évenkénti megvizsgálását, többek között a bennük foglalt, arra vonatkozó üzenetek tekintetében, hogy miként erősíthetők meg és hajthatók végre a nemzetileg meghatározott hozzájárulások, ideértve azok összehangolását az 1,5 °C-os céllal, valamint az első globális értékelés keretében jóváhagyott, a mérséklést célzó globális erőfeszítésekkel;
18. HANGSÚLYOZZA a mérséklési munkaprogram fontosságát az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló törekvéseknek és a végrehajtásnak ebben a kritikus évtizedben, a globális értékelés kiegészítéseként történő sürgős fokozása szempontjából; FELSZÓLÍTTA az összes Felet, hogy vállaljanak kötelezettséget arra, illetve működjenek együtt annak érdekében, hogy javuljon a mérséklési munkaprogramnak és globális párbeszédeinek a működőképessége, hatékonysága, valamint regionális és társadalmi inkluzivitása, ezáltal pedig a munkaprogram teljesíthesse megbízatását;
19. KIEMELI, hogy az első globális értékelésben foglaltakat valamennyi aspektus tekintetében kollektíven kell végrehajtani, biztosítva, hogy annak eredményeit a Párizsi Megállapodás szerinti valamennyi releváns munkafolyamat és létrehozott szerv tekintetében átültessék a gyakorlatba; és HANGSÚLYOZZA az egyesült arab emírségekbeli párbeszéd módozataira vonatkozó megállapodás mielőbbi létrejöttének fontosságát annak biztosítása szempontjából, hogy az első globális értékelésben foglaltak végrehajtása teljes egészében sikeres legyen;
20. ISMÉTELTEN felszólít arra, hogy az energiarendszerekben igazságos, szervezett és méltányos módon, az 1,5 °C-os pályához igazodva valósuljon meg a fosszilis tüzelőanyagokról való átállás, felgyorsítva a fellépést ebben a döntő fontosságú évtizedben, hogy ezáltal legkésőbb 2050-re – a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretekkel összhangban – el lehessen érni a nettó zéró üvegházhatásúgáz-kibocsátást; FELSZÓLÍTTA valamennyi Felet – különösen a jelentős kibocsátókat –, hogy valósítsák meg a felhíváshoz való hozzájárulásukat;

21. SÜRGETI valamennyi Felet, hogy 2030-ig tegyenek eleget a megújulóenergia-kapacitás globális szinten történő megháromszorozására és az energiahatékonyság-javulás globális átlagos éves arányának megkétszerezésére irányuló felhívásnak; ALÁHÚZZA, hogy az említett céltértekeknek világszerte energiamegtakarítással és a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiatermelés és -fogyasztás fokozatos kivezetésével kell együtt járniuk, és ÜDVÖZLI az IEA, az IRENA és a hasonló ügynökségek által a felhívás valóra váltása felé tett előrehaladás elemzése érdekében végzett munkát, továbbá MEGÁLLAPÍTJA, hogy 2024-ben globális szinten a megújulóenergia-kapacitás 582 GW-tal bővült; HANGSÚLYOZZA, hogy az egyesült arab emírségekbeli konszenzus részeként elfogadott, energiával kapcsolatos valamennyi globális erőfeszítés nemzeti szinten meghatározott módon, az egyes országok energiaszerkezetének tiszteletben tartása mellett történő végrehajtásával összefüggésben a Felek felkérést kaptak arra, hogy a globális értékelés 28. pontjával összhangban járuljanak hozzá a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású technológiák felgyorsítására irányuló globális erőfeszítésekhez; emellett HANGSÚLYOZZA, hogy fel kell gyorsítani az ipar dekarbonizációját, és el kell kerülni a kibocsátás szempontjából való bezáródást a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokban, továbbá ÜDVÖZLI az e területre vonatkozó nemzetközi kezdeményezések terén elért eredményeket;
22. SZORGALMAZZA, hogy a lehető leghamarabb kerüljön sor a fosszilis tüzelőanyagokhoz kapcsolódó olyan támogatások fokozatos kivezetésére, amelyek nem az energiaszegénység vagy az igazságos átmenet kezelését szolgálják;
23. KIEMELI, hogy a klímasemleges gazdaságra az 1,5 °C-os célkitűzés elérhető közelségben tartásával összhangban történő áttéréshez világszerte fokozatosan ki kell majd vezetni a kibocsátáscsökkentés nélküli fosszilis tüzelőanyagokat, és ezek felhasználásának már ebben az évtizedben tetőznie kell, majd vissza kell szorulnia annak érdekében, hogy meg lehessen valósítani az éghajlatváltozásnak – az IPCC által meghatározottak szerinti – szükséges mérséklését;
24. ezzel összefüggésben HANGSÚLYOZZA annak fontosságát, hogy az energiaágazat már jóval 2050 előtt túlnyomórészt mentes legyen a fosszilis tüzelőanyagoktól, valamint hogy fontos törekedni arra, hogy a 2030-as években megvalósuljon a teljes mértékben vagy túlnyomórészt dekarbonizált globális villamosenergia-rendszer, kizárva a széntüzelésen alapuló új energia-előállítást, tekintve, hogy az említett ágazatban már jelenleg is széles körben rendelkezésre állnak a nettó zero kibocsátásra irányuló költséghatékony intézkedések, amelyek számos előnnyel járnak többek között a fenntartható fejlődés, az emberi egészség és a levegőtisztaság, a munkahelyteremtés, valamint az energiabiztonság szempontjából;

25. Ezenfelül KIEMELI, hogy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre olyan kibocsátáscsökkentési technológiák, amelyek nem károsítják jelentős mértékben a környezetet, és azokat elsősorban a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokból származó kibocsátások csökkentésére kell felhasználni, valamint hogy az eltávolítási technológiáknak hozzá kell járulniuk a globális szintű negatív kibocsátásokhoz, továbbá HANGSÚLYOZZA, hogy ezeket – különösen a mostani, kritikus évtizedben – nem szabad az éghajlat-politikai fellépés késleltetésére használni olyan ágazatokban, ahol megvalósítható, hatékony és költséghatékony mérséklési alternatívák állnak rendelkezésre; ELISMERI ugyanakkor az e technológiák fejlesztése terén elért eredményeket, valamint e technológiák jövőbeli potenciális szerepét a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatok kibocsátásának csökkentésében, a dekarbonizáció felgyorsításában és a klímasemlegesség 2050-re történő megvalósításában;
26. ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA, hogy az 1,5 °C-os hőmérsékleti cél elérése szempontjából kritikus fontosságú megőrizni, védeni és helyreállítani a természetet, azon belül a tengeri, hegyvidéki, édesvízi, part menti és szárazföldi ökoszisztémákat;
27. HANGSÚLYOZZA, hogy továbbra is elkötelezett az erdőirtás és az erdőpusztulás 2030-ig történő megállítására és visszafordítására irányuló erőfeszítések fokozása iránt – amint az az első globális értékelés eredményében is kiemelten szerepelt –, többek között az erdők védelmére és helyreállítására, a fenntartható erdőgazdálkodásra, a körforgásos és fenntartható bioökonómiára, valamint a fenntartható élelmiszerrendszerekre és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens mezőgazdaságra irányuló globális erőfeszítések fokozása révén, és e tekintetben ALÁHÚZZA, hogy ezen erőfeszítések útján mind a mérséklés, mind az alkalmazkodás rövid és hosszú távú éghajlati és környezeti előnyökkel járhat;
28. ÜDVÖZLI az első kétéves átláthatósági jelentéseket, az eddig benyújtott, a nemzeti jegyzékről szóló jelentéseket, valamint az UNFCCC kétéves átláthatósági jelentésekről készített első összefoglaló jelentését; FELSZÓLÍT minden olyan Felet, amely azt még nem tette meg, hogy mielőbb nyújtsa be kétéves átláthatósági jelentését, megjegyezve, hogy a legkevésbé fejlett országok és a fejlődő kis szigetállamok saját belátásuk szerint nyújthatják azt be; HANGSÚLYOZZA, hogy a nagy fokú átláthatóságot biztosító keretrendszer révén mind az intézkedések, mind a támogatások tekintetében megvalósuló elszámoltathatóság alapvető fontosságú lesz a kölcsönös bizalom kiépítéséhez és fenntartásához, amikor az összes Fél végrehajtja kötelezettségvállalásait; ALÁHÚZZA, hogy a Felek Konferenciáin külön politikai térre és tárgyalásos eredményre van szükség ahhoz, hogy meg lehessen vizsgálni az UNFCCC kétéves átláthatósági jelentésekről készített, jelenlegi és jövőbeli összefoglaló jelentéseit, mind a Párizsi Megállapodás összes Részes Fele által tett kollektív előrehaladásnak és a nagy fokú átláthatóságot biztosító keretrendszer megfelelő működésének az értékelése céljából, mind pedig a következő és az azt követő globális értékelések megalapozása érdekében;

29. HANGSÚLYOZZA az igazságos átmenetre vonatkozó munkaprogram jelentőségét annak céljából, hogy az 1,5 °C-os céllal összehangolt, a mérséklés felgyorsítására irányuló intézkedések és a megerősített alkalmazkodási intézkedések igazságosak és inkluzívak legyenek; valamint FELSZÓLÍTJA valamennyi Felet, hogy működjenek együtt egy olyan eredmény érdekében, amelynek révén megvalósulnak az igazságos átmenet bolygónk tűrőképességének határain belüli, emberközpontú és senkit sem hátrahagyó pályái, és amely fokozza az ahhoz szükséges kapacitást, hogy saját országukban végrehajtsák az igazságos átmenetet;
30. ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI, hogy az EU támogatja az éghajlatváltozással szembeni globális rezilienciára vonatkozó egyesült arab emírségekbeli keret végrehajtását az alkalmazkodóképesség javítása, a reziliencia megerősítése és a sérülékenység csökkentése érdekében; ALÁHÚZZA, hogy fontos megállapodást elérni a COP30 során az alkalmazkodásra vonatkozó globális cél elérése felé tett előrehaladás mérésére szolgáló mutatókról szóló, Egyesült Arab Emírségek–Belém munkaprogramról az alkalmazkodástervezés és -végrehajtás minden szinten történő megerősítése és a második globális értékelés megalapozása céljából;
31. HANGSÚLYOZZA, hogy inkluzív, a társadalom egészére kiterjedő, összkormányzati és a gazdaság egészét átfogó megközelítésre van szükség az alkalmazkodási intézkedések ágazatokon átívelő fokozása érdekében. SZORGALMAZZA, hogy az alkalmazkodási erőfeszítések váljanak intelligensebbé, gyorsabbá és szisztematikusabbá egy előretekintő, ágazatközi és tudományosan megalapozott megközelítés biztosítása érdekében. MEGJEGYZI, hogy az éghajlat-politikai és a fejlesztési tervezés összekapcsolása számos előnnyel jár, és javítja a fenntartható beruházásokkal kapcsolatos lehetőségeket. Ezzel összefüggésben arra ÖSZTÖNZI a Feleket, hogy terjesszenek elő, mozdítsanak elő és hajtsanak végre olyan, nemzeti beruházási stratégiákba ágyazott nemzeti alkalmazkodási tervek és stratégiákat, amelyek igazodnak a nemzetileg meghatározott hozzájárulásokhoz, valamint a nemzeti fejlesztési prioritásokhoz és stratégiákhoz;
32. ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI az EU folyamatos elkötelezettségét az iránt, hogy – többek között az alkalmazkodás finanszírozásának minden lehetséges forrásból történő biztosítása és mozgósítása révén – támogassa a partnerországokat, különösen a legkevésbé fejlett országokat és a fejlődő kis szigetállamokat alkalmazkodóképességük javításában; e tekintetben MEGJEGYZI, hogy az EU és tagállamai járulnak hozzá a legnagyobb mértékben az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nemzetközi közfinanszírozásához, és az évek során – többek között az alkalmazkodás finanszírozásának 2025-ig történő megkésztetésére irányuló glasgow-i felhívással összefüggésben – megerősítették az általuk biztosított támogatást, továbbá megbízható partnerként vesznek részt az alkalmazkodás végrehajtásában a fejlődő országokban, támogatást nyújtva az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikák széles körére kiterjedően a katasztrófakockázat-kezelés, valamint az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődés területén belül, a kapacitásépítési és technológiai szükségletekre történő reagálást is ideértve; FELSZÓLÍT mindenkit, aki az alkalmazkodáshoz jelenleg vagy a jövőben finanszírozást biztosít, hogy tegyenek hasonlóképpen;

33. HANGSÚLYOZZA, hogy az alkalmazkodásba való beruházás döntő fontosságú az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, társadalmi és gazdasági előnyökkel járó fejlődési pályák kiépítéséhez, és HATÁROZOTTAN arra ÖSZTÖNZI a magánszektor, hogy erősítse meg az alkalmazkodási intézkedések finanszírozásának számottevő növelésében játszott szerepét;
34. ALÁHÚZZA, hogy az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaival kapcsolatba hozható veszteségek és károk megelőzése, minimalizálása és kezelése szempontjából kritikus fontosságú, hogy sürgős intézkedésekre kerüljön sor a globális hőmérséklet-emelkedés 1,5 °C-ra való korlátozása, valamint az alkalmazkodásnak és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia megerősítésének a fokozása céljából, és ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI az EU aziránti elkötelezettségét, hogy minden Féllel és adott esetben nem részes érdekelt felekkel is együttműködjön az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaival kapcsolatba hozható veszteségekre és károkra való, koherens, egymást kiegészítő és koordinált módon történő világszintű reagálást szolgáló támogatás és együttműködés fokozása érdekében, amely új és már létező finanszírozási megoldások, köztük a Veszteség- és Kárenyhítési Alap segítségével, továbbá az éghajlatváltozással kapcsolatos veszteségek és károk orvoslására szolgáló Varsói Nemzetközi Mechanizmus, valamint annak végrehajtó bizottsága és a santiagoói hálózat által végzett munka révén valósítandó meg;
35. ÜDVÖZLI a Veszteség- és Kárenyhítési Alap által eddig elért eredményeket, és ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI az EU elkötelezettségét a tekintetben, hogy az alap, valamint a veszteségek és károk megelőzésével, minimalizálásával és kezelésével foglalkozó santiagoói hálózat teljes mértékben működőképesse váljon, annak érdekében, hogy pénzügyi és technikai támogatást nyújtsanak az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaival szemben különösen sérülékeny fejlődő országoknak; ÖSZTÖNZI a szoros együttműködést és koordinációt a santiagoói hálózat és a Veszteség- és Kárenyhítési Alap között;
36. ÜDVÖZLI az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásával kapcsolatos új, számszerűsített kollektív célra vonatkozó határozatot, és EMLÉKEZTET e tekintetben az éghajlatváltozás elleni küzdelem nemzetközi finanszírozásáról szóló, október 10-én elfogadott tanácsi következtetésekre; ezzel összefüggésben TUDATÁBAN VAN ANNAK, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem nemzetközi közfinanszírozása, beleértve a nagymértékben kedvezményes finanszírozást is, továbbra is alapvető fontosságú a sérülékeny helyzetű országok és közösségek, különösen a korlátozott alkalmazkodóképességgel rendelkező és az éghajlatváltozás hatásai által aránytalanul érintett országok és közösségek, mindenekelőtt a legkevésbé fejlett országok és a fejlődő kis szigetállamok támogatása szempontjából;

37. KIEMELI, hogy azonosítani kell az 1,3 billió USD összegű finanszírozás 2035-ig történő felszabadításához hozzájáruló fellépéseket és intézkedéseket, különösen annak érdekében, hogy további magánfinanszírozást lehessen mozgósítani a fejlődő országok számára, és VÁRAKOZÁSSAL TEKINT egyrészt a Baku–Belém ütemterv elé, amely tükrözi a sürgető igényt és átalakító potenciált a tekintetben, hogy jelentősen több magántőkét lehessen felszabadítani az éghajlat-politikai fellépéshez, másrészt az elé, hogy az ütemterv betöltse szerepét az összes gazdaság zöld átállásához szükséges beruházások felgyorsításában; FELSZÓLÍT ilyen fellépésekre és intézkedésekre az éghajlat-politikai fellépés új finanszírozási forrásainak felszabadítása, a nemzeti erőforrások mozgósításának megkönnyítése és az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásához való hozzáférés akadályainak felszámolása érdekében, figyelembe véve egyúttal az eltérő nemzeti abszorpciók és végrehajtási kapacitásokat;
38. HANGSÚLYOZZA, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásának további növelése érdekében minden országban és nemzetközi szinten továbbra is összhangban kell, hogy álljon a pénzügyi források áramlása az üvegházhatású gázok alacsonyabb szintű kibocsátására és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődésre irányuló erőfeszítésekkel, valamint folytatni kell a pénzügyi architektúra reformját; FELSZÓLÍTJA az összes szereplőt – beleértve a központi és helyi önkormányzatokat, a nemzetközi pénzügyi intézményeket, a nemzeti fejlesztési bankokat, a jótékonyági szervezeteket, valamint a magán- és intézményi befektetőket –, hogy megbízatásuknak megfelelően működjenek együtt e cél elérése érdekében; ÜDVÖZLI a Sarm-es-Sejk-i párbeszéd keretében végzett munkát, amely elmélyítette a Párizsi Megállapodás 2. cikke (1) bekezdése c) pontjának és a megállapodás 9. cikkével való kapcsolatának a megértését, és VÁRAKOZÁSSAL TEKINT az elé, hogy a Felek elismerjék a megállapodás kulcsfontosságú elemeinek kialakulóban lévő értelmezését, és a CMA7 keretében döntsenek a 2. cikk (1) bekezdésének c) pontjával kapcsolatos érdemi előrelépésről;
39. HANGSÚLYOZZA, hogy a belföldi éghajlat-politikai intézkedések végrehajtásából eredő hatások egyes esetekben határokon átívelően is érvényesülhetnek; továbbra is ELKÖTELEZETT amellett, hogy előmozdítsa a bevált gyakorlatok térnyerését és megossza a bevált gyakorlatokkal kapcsolatos tapasztalatokat annak érdekében, hogy többoldalú együttműködés révén maximalizálni lehessen ezen intézkedések pozitív hatásait;

40. HANGSÚLYOZZA, hogy a kapacitásépítés fontos az alacsony kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődési pályákra való átállás végrehajtásának felgyorsításához, és TÁMOGATJA az igazságos, hatékony és fenntartható eredmények elérését szolgáló, helyi irányítású intézkedéseket;
41. HANGSÚLYOZZA annak fontosságát, hogy meg kell erősíteni a technológiafejlesztéssel és -transzferrel kapcsolatos, együttműködésen alapuló fellépést mint közös célkitűzéseink elérésének eszközét, és TÁMOGATJA az UNFCCC és a Párizsi Megállapodás szerinti technológiai mechanizmus meglévő szerveinek a technológia-végrehajtási programmal kapcsolatban történő megerősítését;
42. ÜDVÖZLI a Párizsi Megállapodás 6. cikkéről folytatott érdemi tárgyalások lezárását, és EMLÉKEZTET a Párizsi Megállapodás 6. cikkében annak elősegítésére rejlő potenciálra, hogy növekedjen a globális felmelegedés korlátozása terén mutatkozó szakadék megszüntetésével kapcsolatos globális ambíciószint, feltéve, hogy a legmagasabb szintű normák érvényesülnek az átláthatóság, a környezeti integritás – többek között a társadalmi és környezetvédelmi biztosítékok –, a fenntartható fejlődés és az emberi jogok tiszteletben tartása tekintetében;
43. ELISMERI, hogy az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás hatásait a leginkább a nők és a lányok, valamint azok a veszélyeztetett társadalmi csoportok érzik meg, akik a legkisebb mértékben járulnak hozzá az éghajlatváltozáshoz, és akik a meglévő egyenlőtlenségek, valamint a megkülönböztetés többszörös és interszekcionális formái miatt kiszolgáltatott vagy marginalizált helyzetben vannak;
44. HANGSÚLYOZZA annak fontosságát, hogy új és megerősített cselekvési terv kidolgozására kerüljön sor a nemek közötti egyenlőségre vonatkozóan a COP30-tól kezdődően, és TOVÁBBRA IS ELKÖTELEZETT a tekintetben, hogy az UNFCCC-folyamatban részt vevő valamennyi Féllel együttműködve folytassa a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére irányuló munkát, és világszerte előmozdítsa a nemek közötti egyenlőséget, minden emberi jog nők és lányok általi teljes körű és egyenlő mértékben történő gyakorlását, valamint a nők és a lányok társadalmi szerepvállalását, mivel ez kulcsfontosságú a hatékony éghajlat-politikai fellépéshez, éghajlat-politikai céljaink eléréséhez és a globális reziliencia megerősítéséhez;

45. SÜRGETI, hogy a Felek mindegyike valósítsa meg a nők és a fiatalok egyenlő, teljes körű, tényleges és érdemi részvételét a maguk teljes sokszínűségében a közélet és a politikai élet minden területén – ahogy azt az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020 és 2024 közötti időszakra szóló uniós cselekvési terv¹ előíranyozza –, valamint az éghajlat-politikai fellépés terén, mégpedig kapacitásépítés, tervezés, döntéshozatal, végrehajtás, nyomon követés és jelentéstétel révén, és EMLÉKEZTET erre vonatkozó kötelezettségvállalására;

AZ ÉGHAJLAT-POLITIKAI FELLÉPÉS FOKOZÁSA ÉS MÁS FOLYAMATOKKAL VALÓ KAPCSOLATA

46. HANGSÚLYOZZA, hogy az éghajlatváltozás elleni fellépés során valamennyi Félnek védelmeznie kell, tisztelőtben kell tartania és elő kell mozdítania az emberi jogok nemzetközi jogát, valamint teljesítenie kell az emberi jogok nemzetközi joga szerinti kötelezettségeit – ideértve a következő emberi jogokat: a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való jog, amelyről az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa és az ENSZ Közgyűlése elismerte, a Nemzetközi Bíróság pedig megerősítette, hogy olyan előfeltétel, mely elválaszthatatlan attól és elengedhetetlen ahhoz, hogy élni lehessen más emberi jogokkal; az őslakos népek jogai, amelyeket az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat rögzít; a migránsok, a gyermekek és a fiatalok, az idősek, a fogyatékkal élő személyek, a helyi közösségek és a kiszolgáltatott helyzetben lévő emberek jogai; valamint a nemek közötti egyenlőség, minden emberi jog nők és lányok általi teljes körű és egyenlő mértékben történő gyakorlása, a nők és a lányok társadalmi szerepvállalása és a generációk közötti méltányosság;
47. FELSZÓLÍTJA a COP elnökségeit és az UNFCCC titkárságát, hogy biztosítsák a zökkenőmentes szervezést, valamint a valamennyi Fél és érdekelt fél számára megfizethető részvételt a Felek Konferenciái inkluzivitásának és legitimitásának megőrzése érdekében; HANGSÚLYOZZA, hogy fokozni kell az UNFCCC-folyamat hatékonyságát a végrehajtás, a törekvések és a nemzetközi együttműködés elősegítése és katalizálása érdekében, egyúttal valamennyi szereplő számára platformot biztosítva a szerepvállaláshoz; e tekintetben ÖSZTÖNZI azokat az erőfeszítéseket, amelyek – többek között a napirendek kezelése, az ülések jobb koordinálása, valamint a folyamat célkitűzéseinek elérésével arányos és összhangban álló szervezés révén – az átláthatóság és a hatás növelésére irányulnak;

¹ Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020 és 2024 közötti időszakra szóló uniós cselekvési tervben foglaltaknak megfelelően. Az EU 2027-ig meghosszabbította a cselekvési tervet.

48. KIEMELI a nem részes érdekelt felek – köztük a magánszektor és az üzleti szereplők – vezető szerepét, és HANGSÚLYOZZA, hogy fokozott együttműködésre van szükség a helyi és regionális önkormányzatokkal és közösségekkel a társadalmilag igazságos éghajlat-politikai fellépés felgyorsítása és kiszélesítése terén, többek között az UNFCCC-folyamat keretében; ÖSZTÖNZI, hogy a Párizsi Megállapodás és a globális értékelés hatékony végrehajtásában, illetve elvégzésében folyamatosan vállaljanak szerepet, többek között a globális éghajlatvédelmi menetrend révén és az elszámoltathatóságot lehetővé tevő olyan átlátható kötelezettségvállalások révén, amelyeket a rendelkezésre álló legjobb tudományos eredményeken alapuló cselekvési tervek támogatnak;
49. ÜDVÖZLI, hogy a COP30 elnöksége a globális éghajlatvédelmi menetrendre, valamint a Párizsi Megállapodás és az első globális értékelésben foglaltak végrehajtásának felgyorsítására összpontosít;
50. HANGSÚLYOZZA, hogy a klímasemleges és reziliens bolygó megvalósítását célzó globális átállás során kulcsfontosságú az érdemi közéleti részvétel, szerepvállalás és tájékozódás, így a civil társadalom, a gyermekek, a fiatalok és minden érdekelt fél esetében is, mégpedig a társadalmi igazságosság, a méltányosság, az inkluzivitás és a társadalmi kohézió előmozdítása érdekében;
51. ISMÉTELTEN HANGSÚLYOZZA az éghajlatváltozás kezelése és a fenntartható fejlődési célok terén tett előrelépés közötti összefüggést;
52. ÜDVÖZLI a Nemzetközi Bíróságnak az éghajlatváltozásról szóló tanácsadó véleményét, és különösen a vélemény azon aspektusait, amelyek megerősítik az éghajlatváltozás jelentette fenyegetések súlyosságát; valamennyi állam arra vonatkozó kötelezettségeit, hogy együttműködjenek az e fenyegetésre való reagálásban, és mind egyénileg, mind kollektíven fellépjenek azáltal, hogy minden tőlük telhetőt megtesznek a veszélyes éghajlatváltozás megelőzése érdekében; továbbá a Párizsi Megállapodás azáltal betöltött központi szerepét, hogy egyértelmű célokat és *bona fide* fórumot biztosít az említett együttműködéshez;

53. TUDATÁBAN VAN annak, hogy az éghajlatváltozás, valamint a biológiai sokféleség csökkenése, a szennyezés, a talajdegradáció, a víz és az óceánok állapotának romlása összefüggenek egymással, és kölcsönösen erősítik egymást; MEGERŐSÍTI, hogy az olyan intézkedések, mint a fenntartható terület-, óceán- és vízgazdálkodás – beleértve a természetalapú megoldásokat is –, valamint a globális vízkörforgás védelme és helyreállítása, továbbá az egészséges és nagy biodiverzitású ökoszisztémák alapvető szerepet játszanak az átfogó éghajlat-politikai fellépésben, és HANGSÚLYOZZA, hogy ezekkel csak olyan koherens megközelítés keretében lehet sikeresen foglalkozni, amely kölcsönösen előnyös stratégiákat foglal magában, és e tekintetben KIEMELI a más nemzetközi szervezetekkel és folyamatokkal betöltött alapvető szerepet, illetve fennálló szinergiákat, továbbá FELSZÓLÍTJA valamennyi Felet és érintett érdekelt felet, hogy bolygónk hármass válságának kezelése érdekében olyan integráltabb megközelítést alkalmazzanak – különösen nemzeti szinten –, amely biztosítja a Párizsi Megállapodás és a biológiai sokféleségre vonatkozó kunming-montreali globális keret egymást kölcsönösen támogató végrehajtását, valamint a globális talajdegradáció-semlegesség elérését; KIEMELI, hogy az óceánok kritikus szerepet játszanak az energia, az adatok és a stratégiai erőforrások, valamint a Föld éghajlatának szabályozása szempontjából, és ÜDVÖZLI az óceánokra vonatkozó nizzai kötelezettségvállalásokat, többek között az európai óceánügyi paktumot.
